

Yttrande till Marcon Windpower AB angående ”Nya Utgrunden Samrådsunderlag”

Den 19 december 2021.

Vi vill börja med att tacka för möjligheten att kunna insända detta yttrande inför samråd om vindkraftverk i Kalmarsund.

Som fastighetsägare utmed kusten på södra Öland vill vi ta tillfället att delge våra synpunkter.

Kablar

Det finns en stark förhoppning om att hänsyn kommer att tas till bebyggelse och miljö utmed kusterna när beslut formas kring dragning av de kablar som skulle behövas för att ansluta kraftverk till transformatorer på land. Det går att läsa i samrådsunderlaget att det i dagsläget ej är fastlagt om elanslutning ska ske till fastlandet eller till Öland, eller alternativt till båda. En oro finns för de effekter, exempelvis för starka elektromagnetiska fält som kablar förväntas ha, om placeringen blir nära bebyggelse. Annan oro kretsar kring den närmiljöpåverkan – anläggningsarbeten – som det kan bli tal om då kablarna läggs ned, men även hur den estetiska påverkan kommer bli om kablarna ej grävs ned helt under mark utan förblir synliga på land i närheten av bebyggelse.

Djurliv

I samrådsunderlaget finns information som tyder på att vindkraft i Utgrundenområdet skulle kunna ha påverkan på fåglar, fladdermöss, tumlare, säl, fisk (och delvis även) bottenfauna.

Det står i samrådsmaterialet att det med 13 till 17 vindkraftverk, med en totalhöjd på 275 meter, bildas mycket turbulens, men det står inte nämnt hur denna turbulens skulle kunna påverka fåglarnas och fladdermössens vanliga flygmönster. Södra Öland är känt för sitt rika fågelliv.

Det beskrivs i samrådsmaterialet att det söder om Utgrundens fyr, dvs. i det området som vindkraftsparken planeras till, finns en bred rullstensås med ett vattendjup på endast 3 till 4 meter i vissa delar. Vi boende utmed kusten vet att sjöfågel ofta söker sig till grunda vattenområden för att söka föda. Ofta observeras exempelvis havsörn på jakt efter mat. Materialet beskriver till och med att ”södra Kalmarsund är ett av Nordeuropas mest intensiva flyttfågelområden...” samt att ”enstaka arter kan tillfälligtvis besöka vindkraftområdet för att söka föda”. Det finns uttryckt oro över risken att de upp till 51 rotorbladen kommer att riskera både häckande- och flyttande fåglars liv.

Boende utmed kusterna har också kunnat observera att de vindkraftverk som tidigare stod på Utgrundenområdet ofta stod still och krävde en markant servicebåttrafik för underhåll – något som inte nämns i samrådsunderlaget. Både säl och tumlare förekommer i närområdet till det planerade vindkraftsområdet kring Utgrunden. Vi vill uttrycka en oro över vad en starkt ökad aktivitet i området – som ett nytt vindkraftsprojekt skulle medföra delvis genom anläggnings- och servicefordon, men

även vidkraftsverksrelaterade vibrationer och undervattensbuller – har för långsiktig påverkan på förekomsten av tumlare, säl och fiskar.

Ljud

Våra kommentarer kring ljudnivån handlar inte om själva anläggningsfasen eller det så kallade maskinljudet från maskinhusen utan om rotorbladens aerodynamiskt "svischande" ljud. Det aerodynamiska ljudet tränger, som beskrivs i samrådsunderlaget, inte ned under vattenytan utan sprids över vattnet. Ljudutbredningen till havs, som underlaget också beskriver, skiljer sig mot land på grund av avsaknaden av dämpande byggnader och vegetation. De ljudsimulationer som är presenterade i samrådsunderlaget uppvisar en konstant ljudnivå om 30 till 35 dB invid stranden utmed Ölandskusten. Kusten utmed Öland är ofta idag, även utan vindkraftverk, ljudlig då vinden är påtaglig, men det bör observeras att alla 13 till 17 vindkraftverk beräknas vara i drift från och med 3 m/s. Det kommer alltså förekomma artificiella ljud från en väldigt låg vindstyrka. Oro finns således för betydligt högre artificiella ljudnivåer utmed Ölandskusten än de ljud som idag förekommer vid lägre vindstyrkor, om de planerade vindkraftverken skulle finnas på platsen. Det finns också en oro över att den använda mätmodellen för ljud inte innefattar frekvenser under 20 Hz och över 20 000 Hz. Vi önskar därför ett förtydligande kring ljudmätningens metod och registrering av frekvenser.

Turism (UNESCOs världsarv)

En av södra Ölands viktigaste attraktionskrafter som besöksdestination är de unika naturvärdena kring odlingslandskapet med dess kulturbygd. Därtill finns Alvaret med sin mycket speciella flora och fauna. Stora Alvaret med sina öppna vidder, närheten till havet och rika historia är så unikt och värdefullt att det blivit utsett till världsarv av UNESCO. Likaså kommer stora mängder fågelskådare från när och fjärran för att observera sällsynta fåglar som kommer inflygande över vattnet. Södra Öland lockar årligen många turister och oro finns att en stor vindkraftspark, som blir så pass synlig från stora delar av södra Öland, kommer påverka turismen negativt.

Estetisk påverkan

Tidigare placerade vindkraftverk i Utgrundenområdet fick omfatta vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 150 meter. Det uppfördes sju vindkraftverk som stod i området under några år. Vi vill understryka att det skulle vara en markant skillnad i den estetiska påverkan – visuellt sett – med 13 till 17 vindkraftverk med en totalhöjd på 275 meter. De nya skulle alltså bli nästan dubbelt så höga som de gamla vindkraftverken.

Samrådsmaterialet om projektet beskriver också att val av fundamentstyp bör ske nära tidpunkten för byggnation. Vi har observerat att det inte är förbestämt att Marcon Windpower ABs egna trebensfundament (MKII) kommer användas, men vill ändå anmärka på den visuella effekt som det skulle medföra på horisonten om dessa uppfördes med upp till 17 stycken cirka 50 meter breda fundament precis i horisontlinjen. Detta skulle innebära att siktlinjen vid vattnet störs.

Det område som samrådsunderlaget beskriver kommer att tas i anspråk omfattar 26 km². Avståndet mellan kraftverken beskrivs vara 1000 till 1700 meter. Det betyder att den största delen av utsikten ut över havet sett från kusten – bland annat från Degerhamn – kommer bli markant påverkad. Vi fastighetsägare är bedrövade över detta estetiska ingrepp i Kalmarsund. Den mycket stora

omfattningen av området samt höjden av vindkraftverken kommer att förstöra den vackra och unika vyn utmed hela kuststräckorna på båda sidor av Kalmarsund.

Värdeminskning

Som en konsekvens av ovanstående beskriven oro, finns också en risk för att den presenterade påverkan i den omfattning som framställts i samrådsunderlaget, skulle kunna medföra en värdeminskning på fastigheterna som påverkas av den beskrivna vindkraftsparken. Dessutom kan intresset för framtida nya tomter, invid så många och höga vindkraftverk, minska i attraktionskraft vilket skulle vara negativt för det levande samhället. Vi är av den åsikten att den planerade vindkraftsparken i Utgrundenområdet inte är önskvärd och borde placeras någon annanstans.

Djupare analyser behövs

Vi efterfrågar djupare analyser och eventuella åtgärdsplaner för alla ovanstående områden. Samrådsunderlaget saknar även noggranna undersökningar som skulle behövas för att säkerställa skyddet för miljö, djurliv och hälsa, såsom exempelvis risken för läckage av olja från vindkraftverkens maskinhus samt infraljuds påverkan på djur och människor.

Detta yttrande avseende Marcon Windpower ABs planerade ansökan om tillstånd för ett nytt vindkraftsprojekt i Kalmarsund har upprättats av:

Victor Lindgren (Årsvik 5:20)

Och är även undertecknat av följande fastighetsägare inom Mörbylånga kommun:

Lars Lindgren (Årsvik 5:20),
Lena Lindgren (Årsvik 5:20),
Christina Gidlund (Årsvik 5:9 och Degerhamn 4:73),
Roland Marklund (Årsvik 5:9 och Degerhamn 4:73),
Margaretha Holm Magnusson (Årsvik 3:4),
Uno Magnusson (Årsvik 3:4),
Christina Franzén (Årsvik 1:14),
Bosse Franzén (Årsvik 1:14),
Tommy Wahlgren (Årsvik 3:15),
Eva Hedenkvist (Årsvik 3:15),
Birgitta Söderhielm (Årsvik 5:10),
Laila Rickardsson (Årsvik 1:28),
Ann Forsberg (Årsvik 5:17 och 5:22),
Unni Welén (Årsvik 1:15),
Einar Fransson (Årsvik 1:15),
Conny Kallblad (Mörbylilla 6:3),
Margareta Kahnlund (Mörbylilla 6:3),
Eva Dillner (Ventlinge 7:51),
Björn Nordström (Albrunnatäckten 1:8),
Per-Olof Hellman (Albrunnatäckten 1:8),
Marita Halvardsson (Ventlinge 2:14),

Mariann Aschan (Mörbylilla 6:14),
Anders Aschan (Mörbylilla 6:14),
Svante Hultqvist (Albrunna 1:17),
Ingrid Hultqvist (Albrunna 1:17),
Stefan Andersson (Albrunna 30:1),
Marie-Louise Andersson (Albrunna 30:1),
Petra Pettersson (Albrunna 25:1),
Patrick Lems (Albrunna 25:1),
Gertrud Olsson (Albrunna 16:1 och 17:1),
Lars Lundgren (Albrunna 16:1 och 17:1),
Lars Limseth (Ventlinge 33:1),
Gun-Britt Limseth (Ventlinge 33:1),
Göran Eriksson (Ventlinge 24:1),
Ove Johansson (Albrunna 1:10),
Eva Blanch (Albrunna 1:10),
Magnus Wessén (Albrunna 1:16),
Susanne Wessén (Albrunna 1:16),
Karin Gidlöv (Albrunna 3:7),
Klas Göran Gidlöv (Albrunna 3:7),
Ann Rudner (Albrunna 23:1),
Anders Hedin (Albrunna 23:1),
Chris Hellstrand (Albrunna 21:1),
Birgitta Mark (Albrunna 1:9),
Sture Wijk (Albrunna 1:9),
Peter Lehmann (Albrunna 1:20),
Sven Arrelöv (Albrunna 24:1),
Carin Jadesol (Albrunna 24:1),
Björn Ringdahl (Ventlinge 42:3),
Pia Ringdahl (Ventlinge 42:3),
Roger Wallén (Mörbylilla 6:2),
Jeanette Lindgren (Mörbylilla 6:2),
Kristina Heiman (Beteby 7:3),
Lars-Olof Svensson (Beteby 7:3),
Ann-Sofi Wase Vestberg (Albrunnatäkten 1:6),
Ture Westberg (Albrunnatäkten 1:6),
Ann-Christine Torehed (Albrunna 12:1),
Ola Torehed (Albrunna 12:1),
Anette Utterbäck (Degerhamn 4:81),
Emma Carlström (Albrunna 3:6 och Albrunnaläge 1:2),
Fredrik Sanell (Albrunna 3:6 och Albrunnaläge 1:2).